

**КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ
ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ПОКАЗНИКІВ ЗВІТНОСТІ:
ТЕОРЕТИЧНИЙ ПІДХІД**

канд. екон. наук Зигрій О. В.,

Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу

Тернопільський національний економічний університет

Фінансовий стан підприємства характеризується значною кількістю показників, відобразити їх характер і тенденцію змін при аналізі досить складно, тому виникає необхідність розрахунку комплексного показника оцінки фінансового стану. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства передбачає визначення економічного потенціалу суб'єкта господарювання або дає змогу забезпечити ідентифікацію його місця в економічному середовищі, що є надзвичайно актуальним для сьогодення.

Фінансова звітність представляє собою комплекс показників, яким притаманні як логічний, так і інформаційний взаємозв'язок. Логічний взаємозв'язок полягає у взаємодоповненні та взаємній кореспонденції розділів та статей звітних форм. Регулярність формування на підприємствах стандартної звітності дає змогу проводити аналіз оперативно, без витрачання додаткових зусиль на пошук інформації. Крім цього можна говорити про динаміку показників, про визначення загальних тенденцій розвитку підприємства. Окрім перерахованих форм, необхідно мати додаткову інформацію про підприємство, яку не завжди можна виділити з фінансових звітів. Зміст та обсяг інформації визначається характерними особливостями галузі або конкретного підприємства. Слід врахувати, що вплив бухгалтерської фінансової звітності на ефективність прийняття рішень визначається тим, наскільки об'єктивно вона відповідає запитам користувачів.

Показниками оцінки незадовільної структури балансу є коефіцієнт поточної ліквідності і коефіцієнт забезпеченості підприємства власними оборотними засобами, перший з яких відображає здатність підприємства

своєчасно розрахуватися за своїми термінових зобов'язаннях, а другий - наявність у підприємства достатності власних оборотних коштів для фінансування поточних активів. При фактичних значеннях цих коефіцієнтів нижче нормативних розраховується третій коефіцієнт - коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності.

Для того, щоб мати можливість зіставлення рівнів фінансового стану не по цілому ряду показників, а по одному, що враховує всі сторони фінансової діяльності, і пропонується комплексна оцінка фінансового стану. Така оцінка дозволяє дати кількісний вимір рівнем фінансового стану аналізованого підприємства. Це дає можливість для порівняння рівнів фінансового стану аналізованого підприємства як за періодами аналізу, так і з аналогічними йому підприємствами. У результаті такого порівняння можна визначити, як і наскільки змінилося фінансовий стан аналізованого підприємства.

Оптимальне значення комплексної оцінки дорівнює нулю, тобто якщо розрахункове значення комплексної оцінки дорівнює нулю, то фінансовий стан підприємства можна вважати ідеальним, що практично досягти неможливо.

У ході розрахунку комплексної оцінки, встановлюються найбільш вузькі, слабкі місця в організації фінансової діяльності підприємства, які визначаються відповідно з економічним змістом тих показників, за якими спостерігаються відхилення їх фактичних значень від базових.

Розрахункові значення комплексної оцінки різні, тобто відзначається слабо виражена позитивна тенденція. Показник, за яким спостерігаються максимальні відхилення фактичного його значення від базового, зумовлює першорядний напрямок поліпшення фінансової діяльності підприємства. Тим самим, забезпечується можливість ранжирування заходів щодо їх значимості, і, в кінцевому рахунку, визначити першорядні і другорядні завдання у розвитку фінансової діяльності підприємств.

У міжнародній практиці для оцінки фінансового стану підприємства широко використовують математичні моделі, за допомогою яких формують узагальнюючий показник фінансового стану підприємства, – його інтегральну

оцінку. Найчастіше використовуються моделі Альтмана, Таффлера, Ліса, Чессера та ін. Перевагами застосування цих моделей є:

- невелика кількість значущих показників, що забезпечують точність результатів за низької трудомісткості їх використання;
- моделі забезпечують інтегральну оцінку і дають можливість порівнювати різні об'єкти;
- інформація для проведення розрахунків доступна, оскільки відображається в основних формах фінансової звітності;
- існує можливість не тільки оцінки фінансового стану, а і прогнозування банкрутства, оцінки зони ризику, в якій перебуває підприємство [3, с. 5].

Проте ці моделі відображають правдоподібні результати тільки в тих конкретних умовах, для яких вони розроблені. Використання їх в Україні було б можливим за повної відповідності бухгалтерського обліку, фінансової звітності та показників міжнародної практики і стабільної діяльності вітчизняних підприємств. У зв'язку з наявними відмінностями, показники вітчизняних підприємств, які уведені в модель, мають бути з іншими критеріальними значеннями. Адже значення цих коефіцієнтів істотно впливає на результати розрахунків і правильність висновків про фінансовий стан підприємства [1, с. 117–128].

Важливою складовою комплексної оцінки фінансового стану підприємства має бути рейтингова оцінка. Для цього необхідно на підставі комплексу оцінних показників надати узагальнюючу кількісну оцінку фінансовому стану кожного підприємства.

Отже, комплексна оцінка фінансового стану підприємства вважається завершальним етапом, найбільш важливим елементом аналізу його фінансового стану.

Література

1. Білик М. Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств / М. Д. Білик // Фінанси України. – 2005. – № 3. – С. 117–128.

2. Кавтиш О. Проблеми аналізу фінансового стану підприємств [Електронний ресурс] / О. Деркач, О. Кавтиш // Ефективна економіка. – 2013. - Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2013>

3. Піскунов О. Г. Еволюція підходів до комплексної оцінки фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / О. Г. Піскунов, Н. Г. Метеленко, Т. П. Лободзинська // Укономічний вісник НТУУ КПІ. – 2009. - №11. – С. 1 - 6. - Режим доступу: http://economy.kpi.ua/files/files/11_kpi_2009.pdf